

Portræt af en formand

Af Karen Grundvad Kvist

Kim Østrup har gennem de sidste 5 år spillet en central rolle i udviklingen af det elektroniske forskningsbibliotek i Danmark. Kim er kendt i brede kredse af den danske IT-verden, såvel den offentlige som den private – medens biblioteksfolk i almindelighed nok ikke har en klar fornemmelse af, hvem denne formand for DEFF (Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek) er og hvad han står for. Det skulle dette lille portræt gerne råde bod på.

Af Bibliotekschef Karen Grundvad Kvist

Det Administrative Bibliotek
og medlem af DEFF styregruppen fra 2003.
kgk@dab.dk

Vejen ind i DEF (efterfølgende kaldet DEFF)

I slutningen af maj i år fyldte Kim Østrup 60 år. I den anledning holdt han en reception i sit skønne hus lige ned til Bagsværd Sø. Ved den lejlighed var det tydeligt, at Kim har været involveret i så meget gennem sit lange virke, at stort set alt hvad der kunne krybe og gå inden for den offentlige administration, mange private virksomheder og sågar politikere kom og fejrede ham. Fra biblioteksvæsenet var det først og fremmest DEFF-styregruppemedlemmer og Biblioteksstyrelsen, der var repræsenteret.

Og hvem er han så, denne Kim Østrup og hvorfor er det lige netop ham, der er formand for DEFF? Kaster man et blik i den blå bog, får man en del af svaret. Hans karriereforløb i traditionel forstand kan skrives på én linie: "Ansat i IBM Danmark A/S i 1967. Underdirektør samme sted fra 1993". (Kim blev udnævnt til Vicedirektør i 2004).

Det, der derimod er mere interessant at se, er beskrivelsen af, hvilke arbejdsopgaver uden for murene, Kim har varetaget. Bestyrelsesposter, formandskaber mv. i en uendelig række – og ikke tilfældige eller kedelige af slagsen. Rækken af poster rummer alt fra Akademisk Boldklub (AB) til Bates gruppen. Slå selv efter.

Det er tydeligt, at Kim er den innovative kraft, som har siddet med utallige gange i store, politisk styrede udviklingsprojekter og at det måske er årsagen til, at man har peget på ham til at lede DEFF projektet.

Med flere ministerier som opdragsgivere og et biblioteksbagland, præget af stærke personligheder med forskellige ønsker til den fremtidige udvikling samt til, hvem der bør stå i spidsen her for, var det nødvendigt at finde en formand for DEFF med stor erfaring, innovativ kraft og evne til at skabe konsensus og ikke

mindst fremdrift i projektet.

Selvom der i den blå bog står, at Kim Østrup har været formand for DEFF siden 2001, så er det for beskeden at være. Allerede i referater fra 2000 optræder han som formand og officielt er han tiltrådt den 1. august 2000. Kim har således netop haft 5-års jubilæum i formandsstolen.

Kim var således også med til at sikre, at den første turbulente projektperiode blev afsluttet med mange synlige resultater i de danske forskningsbiblioteker.

Da DEFF imidlertid i høj grad udvikler infrastruktur og formidler samarbejde – og gennem dette fra første periode har været med til at give forskningsbibliotekerne et teknologisk løft ud i alle kroge, kan det være svært at pege på en enkelt ting, som har gjort en forskel.

DEFF i drift

I forbindelse med etableringen af den nuværende driftsperiode for DEF, senere DEFF, som det kom til at hedde, da Undervisningsministeriet indtrådte igen sammen med Videnskabsministeriet og Kulturministeriet, var det for Kim et stort spørgsmål, om det var der, han skulle bruge sine kræfter femover. Som han selv dengang sagde, så ønskede han ikke at være formand for en organisation, der bare fordelte et antal millioner. Nej, der skulle være en klar strategi for arbejdet og en samarbejdsorganisation, der sikrede bred udnyttelse af den viden og de produkter, der ville blive produceret i DEFFs regi.

For flere medlemmer af den tidligere styregruppe var det klart, at Kim Østrup for at ville fortsætte som formand, ønskede fuld opbakning såvel i det ministerielle bagland som i bibliotekerne til den strategi og organisation, han mente var nødvendig for at opnå resultater. Det vil sige, at ikke bare skulle ministerierne

bevilge midler, men bibliotekerne skulle også være villige til at investere ikke mindst personaleressourcer i DEFF.

Vi fik således en formand for det nye DEFF med en vision, en strategi og en organisation bag sig, som han selv i høj grad havde skabt.

Det skal i øvrigt nævnes, at Kims forslag til styringsmodel i sin tid blev evalueret af ph.d-studerende fra Århus Universitet, og at modellen senere har været en væsentlig inspiration for den organisation, som Rektorkollegiets IKT-Gruppe (Universitetsdirektørudvalgets ERFA-gruppe for informations- og kommunikationsteknologi) har etableret i forbindelse med universiteternes projekt Digital Forvaltning. Denne gruppes formand, Universitetsdirektør Gert Bechlund, CBS, er desuden medlem af den nuværende DEFF styregruppe.

I forbindelse med udpegning af den nye styregruppe i 2003, var det vigtigt for Kim, at den afspejlede interessenterne. Det skulle samtidig sikres, at der kunne arbejdes med et helhedssyn på den elektroniske udvikling i bibliotekerne til gavn for den samlede undervisning og forskning i Danmark.

Kim har i de forløbne år ikke været en formand, der blot har forsøgt at opnå konsensus. Han har i høj grad løbende villet sikre sig, at den vision for DEFF, som blev forelagt fra starten i 2003, løbende forfølges.

Og vi i styregruppen bliver gang på gang konfronteret med spørgsmål som:

- Hvem ejer brugerne? Det brugerorienterede i projektet har aldrig måttet tabes af syne.

Vi fik således en formand for det nye DEFF med en vision, en strategi og en organisation bag sig, som han selv i høj grad havde skabt

- Hvilken værdi tilfører det enkelte projektforslag til den danske forsknings- og uddannelsesverden? Hvis ikke denne værdi kan beskrives og forsvares – er det måske ikke et projekt, der bør nyde fremme i DEFF.

DEFF er bredt anlagt – med vægten lagt på at sikre en robust infrastruktur og en konsolidering af platforme og systemer. Samtidig skal det sikres, at der opnås synergieffekt ved at udvikle i fællesskaber, og at så mange som muligt inddrages samt at det, der udvikles, kan komme alle i fællesskabet til gode.

Det er klart at for de af os, der kommer med hele biblioteks-it-udviklingen i bagagen, og med rette er stolte af den, kan nogle af de ideer, Kim har med DEFF-udviklingen, give anledning til temmelig lange og højrøstede debatter i styregruppen.

Med den udvikling af standardiserede systemer, vi alle arbejder med, har flere af os svært ved at se, at vi kunne være nået meget længere ved at satse på et enkelt system. Kim omtaler gang på gang ”det brogede landskab”.

Til gengæld er hans ideer om større biblioteks- og driftsfællesskaber og endda outsourcing af driften af vores bibliotekssystemer nu en accepteret del af vores hverdag.

Ny strategi for DEFF 2006-2008

Fra 2006 skal strategi og planer for DEFF revideres og ajourføres med forventningerne til den teknologiske udvikling og de krav, der vil blive stillet til bibliotekerne i de kommende år i en uddannelses- og forskningsverden i en hastig global udvikling.

Der vil i efteråret blive foretaget en international evaluering af den forløbne periode, inden der tages fat på det egentlige strategiarbejde.

Kim er dog allerede, vanen tro, begyndt at fremsætte udsagn og stille spørgsmål til os om, hvilke udviklingstendenser vi, specielt i bibliotekerne skal være opmærksom på i de kommende år, bl.a.:

- Vi har nu haft WWW – udviklingen i gang i 10 år. Hvad bliver afløseren de næste 10 år?
- Vi taler nu ikke længere om søgemaskiner, men om info-maskiner, der er globale. Bibliotekerne og deres produkt bliver mere og mere immaterielt.
- Vi skal forholde os til den globale modernitet. – og skal være opmærksomme på, at teknologien er blevet kulturbærende.
- Den viden, der produceres og formidles er til hele verden. Se på, hvordan Indien og

Kina allerede har forholdt sig hertil.

Kim opfandt meget tidligt sloganet ”DEFF inside”, frit stjålet fra INTEL. Det vil sige, at DEFF-udviklede komponenter af alle slags gemmer sig bag de systemer, vi arbejder med i det daglige. Det giver en god forståelse af, hvorfor DEFF måske ikke er så synlig i hverdagen, og hvorfor en så vigtig person i forskningsbibliotekernes udvikling i disse år kan være så tilpas tilbagetrukket.

Hvis man synes, at dette portræt mangler forklaringer på begreber og en oversigt over styringsmodel mv., er det helt bevidst. Al information herom kan findes på www.deff.dk. Dog skal vision og mission gengives her:

VISION

Det er DEFFs vision at forskere, undervisere og studerende har adgang til al relevant information gennem brugervenlige systemer og vejledning af høj kvalitet. Alle aspekter af forskernes og de studerendes arbejde med informationsressourcer skal derved understøttes på højeste internationale niveau.

MISSION

Det er DEFFs mission at bidrage til en optimal udnyttelse af forskningsbaserede informationsressourcer.

Dette sker gennem samarbejde mellem bibliotekspartnerne, fælles udviklingsprojekter samt etableringen af en teknisk infrastruktur. DEFFs målgruppe betjenes fortrinsvis direkte gennem de institutioner, der deltager i DEFF, og gennem fælles tjenester, hvor dette er hensigtsmæssigt.